

Toelichting bij het verslag

De schriftelijke consultatieronde van het wetsvoorstel natuurbescherming (voorheen wetsvoorstel natuur) sloot op 18 november 2011. In vervolg daarop heeft Staatssecretaris Bleker in januari 2012 met een groot aantal maatschappelijke organisaties gesproken over het wetsvoorstel.

Mede naar aanleiding van de commentaren – met inbegrip van de vele reacties via het internet – en de gevoerde gesprekken heeft Staatssecretaris Bleker besloten onderdelen van het wetsvoorstel te wijzigen. In een notitie van eind januari 2012 heeft hij de hoofdlijnen van die wijzigingen openbaar gemaakt. Van deze eerder gepubliceerde notitie is hieronder als “verslag op hoofdlijnen” kennis te nemen.

Wanneer het advies van de Raad van State is verwerkt in het wetsvoorstel en de toelichting, wordt het wetsvoorstel bij de Tweede kamer voor behandeling ingediend. Eerst dan worden het wetsvoorstel en de memorie van toelichting openbaar, en kunt u zien hoe het wetsvoorstel is komen te luiden, en hoe in de memorie van toelichting aandacht is besteed aan de commentaren.

1. Soortenbescherming: melding en zorgplicht

Het uitgangspunt is dat alle soorten die in Nederland bescherming nodig hebben, expliciet in het wetsvoorstel zelf worden beschermd. Het is in het belang van burgers en bedrijven dat de wet zelf daarover duidelijk is. Een belangrijke randvoorwaarde is ook dat deze expliciete bescherming van soorten zo min mogelijk bureaucratische lasten met zich brengt.

In aanvulling op de strikte beschermingsregimes van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn (planten en dieren opgenomen in bijlage IV) wordt in het wetsvoorstel het volgende geregeld:

1. Een verbod op het opzettelijk doden van bij wet aangewezen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers (zie hierna de opsomming). Van dit verbod kan ontheffing worden verleend vanwege een in de wet genoemd belang (vergelijkbaar met de huidige aan gedragscodes gekoppelde belangen).
2. Een verbod op het opzettelijk vangen van dieren van deze aangewezen soorten zonder een in de wet genoemd belang en zonder voorafgaande melding.
3. Een verbod op het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van deze aangewezen soorten zonder een in de wet genoemd belang en zonder voorafgaande melding.
4. Een verbod om vaatplanten van aangewezen soorten opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen zonder een in de wet genoemd belang en zonder voorafgaande melding.
5. De zorgplicht is van toepassing op het verrichten van de handelingen, ook als zij zijn gemeld. De zorgplicht luidt:

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura-2000-gebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied of voor in het wild levende dieren en planten:
  - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
  - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of,
  - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Op basis van de melding kunnen gedeputeerde staten tijdig vaststellen of de zorgplicht wordt nageleefd.

Wanneer een gemelde handeling mogelijk nadelig is voor een betrokken soort, dan kan het bevoegd gezag aan degene die de handeling verricht verplichtingen opleggen, bijvoorbeeld om de handeling op een daarbij aangegeven wijze uit te voeren, om de handeling niet uit te voeren of om deze te staken (via een last onder dwangsom). Wie ten onrechte een handeling niet heeft gemeld, kan eveneens dergelijke verplichtingen worden opgelegd. Daarmee kan op basis van het wetsvoorstel preventief worden ingegrepen.

Een preventieve werking gaat voorts uit van de strafbaarstelling van overtredingen van de zorgplicht.

Soorten waarvoor het aanvullend beschermingsregime geldt

<u>Zoogdieren</u>	Mol	Middelste groene kikker	Bruine eikenpage
Aardmuis	Molmuis	Vinpoetsalamander	Donker pimperlblauwtje
Boommarter	Ondergrondse woelmuis	Vuursalamander	Duinparelmoervlinder
Bosmuis	Ree		Gentiaanblauwtje
Bunzing	Rosse woelmuis	<u>Reptielen</u>	Grote parelmoervlinder
Damhert	Steenmarter	Adder	Grote vos
Das	Tweekleurige bosspitsmuis	Hazelworm	Grote vuurvlinder
Dwergmuis	Veldmuis	Levendbarende hagedis	Grote weerschijnvlinder
Dwergspitsmuis	Veldspitsmuis	Ringslang	Iepenpage
Edelhert	Vos		Kleine heivlinder
Eekhoorn	Waterspitsmuis	<u>Vissen</u>	Kleine ijsvogelvlinder
Egel	Wezel	Beekprik	Kommavlinder
Eikelmuis	Wild zwijn	Elrits	Pimperlblauwtje
Gewone bosspitsmuis	Woelrat	Gestippelde alver	Sleedoornpage
Gewone zeehond		Grote modderkruiper	Spiegeldikkopje
Grote bosmuis	<u>Amfibieën</u>	Beekdonderpad	Veenbesblauwtje
Grijze zeehond	Alpenwatersalamander		Veenbesparelmoervlinder
Haas	Bruine kikker	<u>Dagvlinders</u>	Veenhooibeestje
Hermelijn	Gewone pad	Aardbeivlinder	Veldparelmoervlinder
Huisspitsmuis	Kleine watersalamander	Bosparelmoervlinder,	Zilveren maan
Konijn	Meerkikker	Bruin dikkopje	

<u>Libellen</u>	Bosboterbloem	Kalketrip	Ruw pazelzaad
Beekrombout	Bosdravik	Karwijselie	Scherpkruid
Bosbeekjuffer	Brave hendrik	Kleine ereprijs	Schubvaren
Donkere waterjuffer	Brede wolfsmelk	Kleine Schorseneer	Schubzegge
Gevlekte glanslibel	Breed wollegras	Kleine wolfsmelk	Smalle raai
Gewone bronlibel	Bruinrode wespenorchis	Kluwenklokje	Spits havikskruid
Hoogveenglanslibel	Dreps	Knollathyrus	Steenbraam
Kempense heidelibel	Echte gamander	Knolspirea	Stijve wolfsmelk
Speerwaterjuffer	Franjgentiaan	Korensla	Tengere distel
	Geelgroene wespenorchis	Kranskarwij	Tengere veldmuur
<u>Kevers</u>	Geplooide vrouwenmantel	Kruiptijm	Trosgamander
Vliegend hert	Getande veldsla	Lange zonnedaauw	Veenbloembies
	Gevlekt zonneroosje	Liggende ereprijs	Vliegenorchis
<u>Planten</u>	Glad biggenkruid	Moerasgamander	Vroege ereprijs
Akkerboterbloem	Gladde zegge	Muurbloem	Wilde averuit
Akkerdoornzaad	Groene nachtorchis	Naakte lathyrus	Wilde ridderspoor
Akkerogentroost	Groot spiegelklokje	Naaldenkervel	Wilde weit
Beklierde ogentroost	Grote bosaardbei	Pijlscheefkalk	Wolfskers
Berggamander	Grote leeuwenklauw	Roggelelie	Zandwolfsmelk
Blaasvaren	Honingorchis	Rood peperboompje	Zinkviooltje
Blauw guichelheil	Kalkboterbloem	Rozenkransje	Zweedse kornoelje

2. Beschermde natuurmonumenten

In het wetsvoorstel wordt voorgesteld dat het thans in de Natuurbeschermingswet 1998 opgenomen regime voor beschermde natuurmonumenten komt te vervallen:

- alle nationale doelstellingen die in het aanwijzingsbesluit voor het beschermd natuurmonument zijn opgenomen vervallen voor zover het beschermd natuurmonument ruimtelijk overlapt met het Natura 2000-gebied (de status van het beschermd natuurmonument vervalt al van rechtswege).
- het specifieke beschermingsregime van beschermde natuurmonumenten uit de Natuurbeschermingswet 1998 komt te vervallen.

Het gaat om twee categorieën gebieden. In beide gebiedscategorieën zijn ten aanzien van specifieke nationale doelstellingen opgenomen voor zowel landschappelijke en natuurschoonwaarden als natuurwetenschappelijke waarden (flora en fauna). Door het laten vervallen van deze specifieke regeling wordt bijgedragen aan het kabinetsstreven om het aantal verschillende beschermingsregimes voor groene gebiedscategorieën op rijksniveau terug te brengen en wordt recht gedaan aan de eigenstandige afwegingen die provincies en gemeenten ten aanzien van de bescherming van dergelijke gebieden hebben te maken.

Feitelijke situatie:

1. Er zijn in Nederland 162 Natura 2000-gebieden op land met een oppervlakte van ruim 1 miljoen hectare; daarnaast zijn er vier mariene Natura 2000-gebieden. Het totale areaal Natura 2000-gebied is ruim 1,7 miljoen hectare waarop het strikte wettelijk beschermingsregime van toepassing is.

2. Van de 189 gebieden die op grond van nationaal beleid waren aangewezen als beschermd natuurmonument op basis van nationaal beleid, zijn 125 gebieden onderdeel geworden van het Nederlands deel van het Natura 2000-netwerk (= categorie I).

3. Buiten het Nederlands deel van het Natura 2000-netwerk liggen 64 beschermde natuurmonumenten (= categorie II). Het gaat bij deze 64 gebieden in totaal om 3.422 hectare. Het overgrote deel van deze 64 gebieden is gelegen binnen de ecologische hoofdstructuur.

4. Van de 64 gebieden vallen vier gebieden – Antjesholt (3 hectare), Eendennest (6 hectare), Overcingel (5 hectare) en Kavelen (2 hectare) – buiten de ecologische hoofdstructuur. Van vier beschermde natuurmonumenten ligt een deel buiten de ecologische hoofdstructuur: Geerpolderplas (12,9 ha van in totaal 36 ha buiten de EHS), Oeverlanden Braassemermeer (14 ha van in totaal 22 ha), Oude Dijk Waal en Burg (7,4 ha van in totaal 14 ha), Schraallanden Utrecht-West (3 ha van in totaal 8 ha).

Uit toelichting

1. Ook zonder een wettelijke regeling als thans in de Natuurbeschermingswet 1998 voor doelen die zijn ontleend aan de waarden van de oorspronkelijke beschermde natuurmonumenten (in gebieden van zowel categorie I als categorie II), ten aanzien van landschap en natuurschoon zoals weidsheid, duisternis en stilte, is er een mogelijkheid om deze te beschermen – anders dan enkele natuurorganisaties in hun adviezen over het ontwerp van het wetsvoorstel als vrees uiten.

De bescherming van deze waarden kan goed via planologische instrumenten op grond van de Wet ruimtelijke ordening worden vormgegeven.

Provincies kunnen, op basis van in die wet en de daarop gebaseerde regelgeving neergelegde kaders, voorzien in bescherming van deze waarden.

De huidige praktijk laat ook zien dat provincies de zorg voor de bescherming van het landschap en natuurschoon op zich nemen. De bescherming van dergelijke waarden is onderdeel van provinciale omgevingsvisies en provinciale ruimtelijke verordeningen voor onder meer gebieden als het Lauwersmeer, de Drentse Aa, het Drents-Friese Wold, het Dwingelderveld, de Loonse en Drunense Duinen, de Wijde Biesbosch en de Brabantse Wal. De waarden van landschap en natuurschoon vallen niet onder de waarden die op grond van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn worden beschermd.

2. Ook zonder het specifiek beschermingsniveau voor nationale natuurwaarden (flora en fauna) in gebieden in zowel categorie I als categorie II, worden deze waarden nog steeds beschermd:

- De bescherming van de betrokken gebieden wordt eerst en vooral geborgd omdat de gebieden in handen zijn van terreinbeheerders en particuliere grondbezitters die zich daarvoor verantwoordelijk voelen.
- Van de 189 beschermde natuurmonumenten vallen 125 gebieden in het Natura 2000-netwerk. Het strikte Natura 2000-regime komt ook de bescherming van de nationale natuurwaarden van die gebieden ten goede.
- Verder vallen alle Natura 2000-gebieden binnen de ecologische hoofdstructuur, en worden zij dientengevolge beschermd via provinciale verordeningen.
- Versterking van de betrokken nationale natuurwaarden wordt bovendien ook vormgegeven door een gerichte inzet daarop binnen de herijkte ecologische

hoofdstructuur overeenkomstig de afspraken in het eerder aangehaalde onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur. Verder zijn ook van belang gebiedsinrichting (verwerving, inrichting en beheer, zonodig ondersteund door landinrichting) en in voorkomend geval regels gesteld bij provinciale milieuverordening op grond van de Wet milieubeheer.

3. Van de 64 resterende beschermde natuurmonumenten (categorie II) valt het merendeel binnen de ecologische hoofdstructuur. Ook deze gebieden moeten daarom door provincies worden beschermd op basis van een provinciale verordening ("Barro"). De andere instrumenten mogelijkheden, genoemd onder 2, dragen eveneens bij aan de bescherming.

4. De dan nog overgebleven gebieden buiten de ecologische hoofdstructuur (4 geheel en 4 gedeeltelijk buiten de ecologische hoofdstructuur) zijn van een zeer beperkte omvang en hebben niet een zodanig ecologisch belang, dat een specifiek wettelijk beschermingsregime in het wetsvoorstel Wet natuurbescherming gerechtvaardigd is. Overigens geldt voor het zeer beperkte areaal van deze beschermde natuurmonumenten buiten de ecologische hoofdstructuur dat provincies en gemeenten met inzet van specifieke instrumenten bescherming kunnen bieden, wat overigens thans veelal al een feit is.

3. Aanschrijvingsbevoegdheid Natura 2000

Het wetsvoorstel bevat een regeling voor een zogenoemde 'aanschrijvingsbevoegdheid' voor het bevoegd gezag, die in de plaats komt van de huidige vergunningplicht. De bevoegdheid is van toepassing op activiteiten met geringe materiële gevolgen waarover geen discussie mogelijk is dat zij op zichzelf, of in samenhang met andere activiteiten in en rond het Natura 2000-gebied, geen wezenlijke invloed zullen hebben op de aanwezige natuurwaarden. Te denken valt aan wandeltochten buiten het broedseizoen, aan aanpassingen van stallen die bijdragen aan vermindering van de stikstofdepositie, aan extensieve beweiding van percelen nabij het Natura 2000-gebied, aan reguliere onderhoudswerkzaamheden aan wegen, paden en sloten, aan de oprichting van een beperkt aantal woningen in de omgeving van een Natura 2000-gebied, aan het leggen van kabels langs bestaande wegen et cetera. Het eisen van een vergunning voor dergelijke activiteiten is onevenredig en veroorzaakt onnodige ergernis bij burgers die het draagvlak voor het natuurbeleid en daarmee de realisatie van de natuurdoelstellingen niet ten goede komt

Het vervangen van de vergunningplicht door een aanschrijvingsbevoegdheid voor activiteiten die met zekerheid geen significant negatieve effecten voor Natura 2000-gebieden hebben past binnen het kabinetsbeleid om vergunningvereisten in het kader van de vermindering van de regeldruk zoveel mogelijk af te schaffen. De voorgestelde maatregel leidt naar verwachting tot een vermindering van de administratieve lasten die samenhangen met de vergunningplicht met 26%.

In verschillende commentaren worden zorgen geuit over de gevolgen van de vervanging van de vergunningplicht door de aanschrijvingsbevoegdheid voor de rechtszekerheid van bedrijven en burgers. Hiervan hoeft geen sprake te zijn. Eenieder behoudt altijd de mogelijkheid om zich bij twijfel tot het bevoegd gezag te wenden en deze – desgewenst schriftelijk – om een bestuurlijk oordeel te vragen over het al dan niet vergunningplichtig zijn van de activiteit en over de vraag of de activiteit naar het oordeel van het bevoegd gezag al dan niet aan nadere voorwaarden of beperkingen zou moeten voldoen. Desgewenst kan bij twijfel het bestuurlijk oordeel bij wijze van een voor bezwaar en beroep vatbaar besluit worden verkregen, door een vergunningaanvraag in te dienen; deze zal ingeval geen vergunning nodig is worden afgewezen. Ook zal de overheid het nodige doen om via voorlichting, handreikingen en de beschikbaarstelling van informatie over de aanwezige natuurwaarden zoveel mogelijk onduidelijkheid weg te nemen, en om in het beheerplan duidelijkheid te verschaffen over activiteiten die in ieder geval in overeenstemming zijn met de in standhoudingsdoelstellingen zoals deze voor het desbetreffende gebied zijn vastgesteld en in het beheerplan zijn uitgewerkt.

4. Beheerplannen en gedragscodes; ruimte voor de praktijk

In veel commentaren is aandacht gevraagd voor de deskundigheid en professionaliteit in de praktijk. Terreinbeheerders, grondbezitters, en uitvoerende bedrijven weten wat er speelt in hun streek, weten als geen ander wat er nodig is om de natuur te beschermen bij de uitoefening van hun werk, en werken met passie voor de natuur. Natuur is er niet alleen voor de mensen, maar ook van de mensen. Dat breng ik tot uitdrukking in het wetsvoorstel.

In de eerste plaats via de gedragscodes. Die codes zijn bij uitstek een instrument dat de ruimte biedt om op basis van eigen deskundigheid invulling te geven aan de verantwoordelijkheid om dieren en planten te beschermen.

Veel organisaties vragen in hun commentaren verder om een wettelijke regeling van dit instrument, waarbij de bevoegdheid tot goedkeuring van de gedragscode bij het Rijk dient te blijven, en niet bij de provincies wordt belegd. Naar aanleiding daarvan wordt een expliciete regeling van de gedragscodes, en de goedkeuring daarvan door de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, in het wetsvoorstel opgenomen.

In de tweede plaats spelen de beheerplannen in Natura 2000-gebieden een belangrijke rol. Zoals de terreinbeheerders en eigenaren in hun commentaren hebben aangegeven, moeten zij bij de invulling van die beheerplannen een vooraanstaande rol hebben. Om misverstanden te voorkomen benadruk ik dat gegeven in de memorie van toelichting.

In het beheerplan kunnen beheersmaatregelen worden opgenomen die, als het plan voldoet aan de eisen van Natura 2000 (passende beoordeling), zijn vrijgesteld van de Natura 2000-vergunningplicht. Ik wil de werking van de beheerplannen uitbreiden. Ook beheersmaatregelen die schadelijk zijn voor beschermde dieren of planten, kunnen

worden opgenomen in het beheerplan. Wanneer het beheerplan voldoet aan de toestemmingsvereisten van soortenbeschermingsregime, zijn de beheersmaatregelen vrijgesteld van de soortenbeschermingsverboden.

5. Duidelijkheid

In veel commentaren is opgemerkt dat het wetsvoorstel duidelijker en leesbaarder is in vergelijking met de huidige Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet.

Tegelijkertijd blijft voor veel organisaties een punt van zorg dat het in de praktijk voor ondernemers en burgers, ondanks hun goede wil, toch lastig zal zijn om te bepalen wat de consequenties van hun handelen zal zijn voor de natuur, en hoe zij schade aan de natuur kunnen voorkomen. Deels komt dat door het open karakter van sommige normen, die nu eenmaal nodig zijn om maatwerk te leveren, bijvoorbeeld het significantie-begrip bij Natura 2000, en de vraag of een verstoring van vogels nu al dan niet een wezenlijke invloed heeft op de staat van instandhouding van de soort.

Ik begrijp deze zorgen. Duidelijkheid voor ondernemers en burgers is essentieel, ook voor een goede bescherming van de natuur.

Omwille van een goede implementatie van het wetsvoorstel wil ik daarom samen met de betrokken organisaties en overheden in kaart brengen welke stappen een ondernemer of burger kan zetten om tijdig de benodigde betrouwbare informatie te krijgen, zodat duidelijk is of er al dan niet sprake is van een significant gevolg voor een Natura 2000-gebied, en of er een ontheffing of een melding nodig is vanwege de aanwezigheid van dieren of planten.

Ook moet een dergelijke wegwijzer inzicht bieden hoe efficiënt en tijdig stappen kunnen worden gezet in de procedure voor vergunning- of ontheffingverlening.

Door samen te werken kunnen overheden en betrokken organisaties zoveel mogelijk duidelijkheid creëren.

Het kabinet zet zich er verder voor in dat de beschikbaarheid via de Nationale databank Flora en Fauna van goede informatie voor burgers, ondernemers en overheden over de aanwezigheid van dieren en planten van beschermde soorten in gebieden van groot belang verzekerd zal blijven. Ook van de ondernemersorganisaties wordt verwacht dat zij op dit punt hun verantwoordelijkheid nemen.

6. Jacht

Streekgebonden en planmatige jacht

Mijn uitgangspunt is dat jacht – als wildbeheer – een maatschappelijk doel moet hebben, en als instrument kan fungeren voor de bestrijding van schade en overlast en voor populatiebeheer. Jacht is dus geen doel op zich.

Naar aanleiding van de geleverde kritiek heb ik het maatschappelijk doel van de jacht in het wetsvoorstel een plek gegeven door haar een streekgebonden karakter te geven, tegen de achtergrond van het internationale principe van duurzaam gebruik. Dat houdt in dat de jacht overeenkomstig een door een faunabeheereenheid opgesteld afschotplan moet plaatsvinden. Dit afschotplan maakt onderdeel uit van het faunabeheerplan, dat moet zijn goedgekeurd door de provincie. De wildbeheereenheden voeren het afschotplan uit. Dat betekent dat wie wil jagen, zich moet aansluiten bij een wildbeheereenheid waarbinnen zijn jachtveld is gelegen. In het wetsvoorstel is geëxpliciteerd dat ook anderen dan jachthouders lid kunnen worden van faunabeheereenheden, waarbij in de memorie van toelichting duidelijk wordt gemaakt dat dit ook geldt voor organisaties die het belang van natuur en dieren behartigen. In de memorie van toelichting wordt tevens duidelijk gemaakt dat voor soorten waarvan het leefgebied groter is dan het werkgebied van een faunabeheereenheid, het in de rede dat de betrokken faunabeheereenheden de inhoud van hun faunabeheerplannen voor deze soorten op elkaar afstemmen, zonodig na interventie op rijksniveau.

Wildlijst

Vragen zijn gesteld over de uitbreiding van het aantal wildsoorten dat mag worden bejaagd. Enkele organisaties hebben in hun adviezen gepleit om de lijst bejaagbare soorten uit te breiden met alle soorten waar de Vogelrichtlijn en de Beneluxovereenkomst de jacht op toestaan.

Mijn uitgangspunt is een maatschappelijk aanvaardbare invulling van de wildlijst, wat meebrengt dat voor elke bejaagbare wildsoort die wordt aangewezen, een afweging moet plaatsvinden. Daarbij hanteer ik drie criteria: de wildsoorten lenen zich voor benutting, ze komen algemeen voor en kunnen jachtdruk verdragen en de jacht kan de bestrijding en het beheer van deze soorten ondersteunen. In de memorie van toelichting onderbouw ik mijn keuzes.

Ganzen

Over de aanwijzing van ganzen als wildsoort is ook kritiek geleverd, in het bijzonder in relatie tot de stappen die worden gezet in het kader van het G7-akkoord. Naar aanleiding daarvan heb ik nu in de toelichting duidelijk gemaakt dat de jacht de maatregelen die worden genomen voor de schadebestrijding en het populatiebeheer zal moeten ondersteunen. Op dit punt is maatwerk nodig. Als een goed beheer van de populaties of de bestrijding van schade wordt gefrustreerd door de openstelling van de jacht, dan moet de jacht wat mij betreft gesloten blijven. Het wetsvoorstel biedt mij de bevoegdheid daartoe en daarbij te differentiëren naar plaats, tijd en wildsoort, al naar gelang de behoefte vanuit regionale initiatieven voor beheer en schadebestrijding. Om de provincies de ruimte te bieden voor een zorgvuldige afweging of en op welke wijze de jacht op ganzen een functie kan vervullen in de totaalaanpak voor de reductie van de ganzenpopulaties in de verschillende regio's, is het mijn voornemen om de jacht op de kolgans en de grauwe gans in elk geval tot 2015 niet te openen.

Jachthuurovereenkomsten

Naar aanleiding van het schrappen van regels orent de huur van de jacht in het consultatievoorstel hebben Staatsbosbeheer en de Koninklijke Nederlandse Jagers

Vereniging enkele opmerkingen gemaakt. Gevreesd wordt voor onduidelijkheid in de praktijk maar ook dat te korte huurtermijnen onvoldoende prikkelen tot investeringen in het jachtveld. Daarom zijn de regels over jachthuurovereenkomsten, weer opgenomen in het wetsvoorstel.

Jachthouders

In het wetsvoorstel wordt naar aanleiding van het commentaar expliciet geregeld wie gerechtigd is tot het uitoefenen van de jacht. Het betreft dezelfde regeling als thans in de Flora- en faunawet is opgenomen.

7. Schadebestrijding

Planmatige en streekgebonden aanpak

De grondgebruiker kan net als onder de Flora- en faunawet worden vrijgesteld met het oog op de bestrijding van schadelijke dieren op zijn grond en in of aan zijn opstallen. Het wetsvoorstel geeft de kaders aan waarbinnen provinciale staten voornoemde vrijstellingen kunnen verlenen. De provinciale vrijstelling kan uitsluitend worden verleend voor de bestrijding van dieren van bij algemene maatregel aangewezen vogelsoorten en zoogdiersoorten. De schade waarvoor vrijstelling kan worden verleend is beperkt tot schade in de directe omgeving en in het huidige en volgende jaar. De vrijstelling is tevens beperkt tot de categorieën schade waarvoor ingevolge het voor de betreffende soort voorziene beschermingsregime een afwijking van de verboden toelaat. Voor het gebruik van deze vrijstelling met gebruikmaking van het geweer is het handelen op grond van een afschotplan, onderdeel van het faunabeheerplan, vereist. In het afschotplan kunnen de beperkingen ten aanzien van de verwachte schade in tijd en naar plaats worden uitgewerkt. Gedeputeerde staten kunnen het faunabeheerplan voorts beoordelen op de overeenstemming met de voorwaarden voor de vrijstelling. Het plan zal echter ook ruimte moeten laten voor het bestrijden van acuut optredende schades.

Nietigheidsbeding

Het consultatieontwerp bevat – net als de Flora- en faunawet – de bepaling dat elk beding dat de grondgebruiker belet gebruik te maken van zijn rechten op grond van een vrijstelling voor schadebestrijding, nietig is. Verschillende organisaties hebben kritiek geuit op dit zogenoemde nietigheidsbeding. Zo zou deze bepaling het aangaan van overeenkomsten tussen terreinbeherende organisaties en agrariërs voor het beheer van natuurgebieden bemoeilijken, omdat schadebestrijding vanuit ecologische overwegingen niet altijd gewenst is. Voorts kan de grondgebruiker in de overeenkomst een lagere prijs bedingen indien hij uit hoofde van de overeenkomst in bepaalde gevallen geen gebruik zal kunnen maken van een vrijstelling voor schadebestrijding. Ik heb daarom besloten deze bepaling te schrappen.

Exoten

De zorgplicht is ook van toepassing op exoten. Dat betekent dat grondgebruikers exoten op hun grond kunnen bestrijden – en jachtaktehouders met het geweer - mits daarmee een redelijk doel is gediend, de noodzakelijke maatregelen worden getroffen om

nadelige gevolgen zo veel mogelijk te voorkomen, er geen verboden middel worden gebruikt en geen onnodig lijden wordt veroorzaakt.

8. Bescherming houtopstanden

Er zijn veel opmerkingen gemaakt over de gebruikte definities voor de bescherming van houtopstanden, zoals over de definitie van dunnen. In het wetsvoorstel wordt – in vergelijking met het consultatieontwerp – weer aangesloten bij de definities van de Boswet, waarbij in de toelichting wordt duidelijk gemaakt dat de in de praktijk gegroeide toepassingen kunnen worden voortgezet, bijvoorbeeld ten aanzien van het creëren van open plekken in het bos en het vermarkten van het bij het dunnen verkregen hout.

9. Natuurvisie

Het wetsvoorstel natuurbescherming is, net als nu de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet, één van de instrumenten die bijdraagt aan de realisering van de doelstellingen ten aanzien van het behoud en duurzaam beheer van de biologische diversiteit. Via de herijking van de ecologische hoofdstructuur, het gebiedsgerichte beleid, algemene milieumaatregelen zoals die op het vlak van het gebruik van mest, en de vergroening van het gemeenschappelijk landbouwbeleid wil ik het behoud en de bevordering van de biodiversiteit in Nederland realiseren.

Het ligt in de rede om in de natuurvisie de te realiseren doelstellingen ten aanzien van het behoud en duurzaam beheer van de biologische diversiteit zoveel mogelijk te concretiseren en daarbij in het bijzonder aandacht te besteden aan doelstellingen waarvoor Nederland in internationaal verband een bijzondere verantwoordelijkheid draagt. Dat geldt onder meer voor de Natura 2000-gebieden en de staat van instandhouding van soorten op de rode lijsten.

Ook worden in de visie opgenomen de ijkpunten voor het Rijk voor de ruimtelijke kaders ter bescherming van de ecologische hoofdstructuur, en voor andere maatregelen die een goed functioneren van ecosystemen in afzonderlijke gebieden in onderlinge samenhang bevorderen. De verbinding van individuele natuurgebieden door vorming van een ecologische hoofdstructuur is immers van wezenlijk belang voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding voor de verschillende diersoorten en plantensoorten. Tot slot zal de natuurvisie aandacht besteden aan het rijksbeleid gericht op een duurzaam beheer van bossen, mede in het licht van hun betekenis voor de biodiversiteit, de productie van hout en biomassa, hun betekenis voor het klimaat door CO₂-opslag en hun maatschappelijke functie.